

Regeringskansliet
Socialdepartementet
Per email till:
s.remissvar@regeringskansliet.se
cc: s.sl@regeringskansliet.se

Stockholm 2025-05-11

Ref S2025/00247

Remissyttrande: Det nödvändiga ska vara tillåtet – en lag om internationellt hälso- och sjukvårdssamarbete

Inledning

Transportföretagen Flyg (Svenska Flygbranschen, SFB) tackar för möjligheten att inkomma med synpunkter på rubricerat betänkande. Fokus i detta yttrande ligger på de delar av utredningen som berör luftfarten – inklusive traditionell flygverksamhet och drönantransporter – i relation till hälso- och sjukvårdsverksamhet samt förslag om läkemedelshantering.

Om Transportföretagen Flyg

Transportföretagen Flyg är ett bransch- och arbetsgivarförbund inom Transportföretagen. Våra över 90 medlemsföretag representerar bland annat flygbolag, flygplatser, flygtrafikledning, drönanoperatörer, flygskolor, service- och underhållsverksamheter samt marktjänst- och handlingbolag

Flera av våra medlemmar utför det som brukar kallas för samhällsviktig luftfart, många är direkt involverade i verksamheter där hälso- och sjukvården är huvudman. Samarbetet mellan det offentliga och privata är helt centralt för att det offentliga Sverige ska fungera. Transportföretagen Flyg verkar för att skapa långsiktiga förutsättningar för en konkurrenskraftig och fossilfri svensk flygmarknad.

Transportföretagen driver även det Svenska Drönanätverket som samlar verksamma inom drönanbranschen med fokus på påverkan, kunskapsdelning och nätverkande. Nätverket är öppet för alla privata och offentliga företag och organisationer som i sin verksamhet på något sätt använder eller arbetar med drönare och drönanrelaterade tjänster och produkter. Se vidare: <https://www.transportforetagen.se/om-oss/dronarnatverket/>

Allmänna synpunkter

Vi välkomnar förslagen i utredningen och anser att de i huvudsak utgör ett positivt steg mot ett effektivare och mer ändamålsenligt regelverk för internationellt hälso- och sjukvårdssamarbete.

Vi vill dock särskilt framhålla den viktiga roll det privata näringslivet spelar inom luftfarten i att möjliggöra hälso- och sjukvårdsinsatser både nationellt och internationellt. Allt från ambulanstransporter till organsändningar, sjuktransporter med affärsflyg, flygräddning, och drönarleveranser av blod och mediciner utförs i stor utsträckning av privata aktörer, ofta på uppdrag av offentliga huvudmän.

Ett välfungerande samarbete mellan offentlig och privat sektor är inte bara önskvärt utan nödvändigt för att uppnå intentionerna i utredningens förslag. Upphandlade tjänster från privata flygoperatörer stärker konkurrenskraften, främjar innovation och förbättrar beredskapen.

Synpunkter på enskilda förslag

11.3.3 Rekvisition och innehav av läkemedel för luftfarten

Vi tillstyrker förslaget. Det är avgörande att regelverket blir resurseffektivt och praktiskt tillämpbart för luftfartsoperatörer. Det bör tydligt framgå att innehav och hantering av läkemedel (inklusive narkotika) i samband med föreskrivna sjukvårdssatser ombord inte medför onödigt administrativa eller tillståndsmässiga hinder.

11.4.3 Försäljning via servicestation till luftfart

Vi tillstyrker förslaget att servicestationer ska få sälja läkemedel till luftfarten. Det är särskilt relevant för mindre operatörer och för icke-regelbundna aktörer inom affärsflyg eller drönarverksamhet med kort varsel och bristande tillgång till ordinarie apoteksstrukturer.

11.5 Tillstånd för införsel och utförsel av läkemedel

Vi tillstyrker att krav på särskilt tillstånd för införsel och utförsel av läkemedel, inklusive narkotiska, inte bör föreligga när det sker i direkt anslutning till luftfartsverksamhet. Det är särskilt viktigt vid internationella medicinska transporter och nödsituationer, där tid och logistiska förutsättningar är kritiska.

Drönartransporter

Det är anmärkningsvärt att betänkandet, såvitt vi kan bedöma, inte alls berör drönartransporter. Varken begreppen *drönare* eller *obemannade* förekommer överhuvudtaget i texten. Detta trots att drönarbaserade transporter – inklusive gränsöverskridande sådana – för medicinska produkter såsom blod, vacciner, läkemedel och defibrillatorer redan är en realitet och förväntas bli ett allt viktigare komplement till den traditionella logistiken inom hälso- och sjukvården i framtiden. Snart kommer drönare även regelbundet transportera levande organ och framöver även patienter och sjukvårdspersonal.

Mot denna bakgrund uppmanar vi regeringen att i det fortsatta arbetet:

- Säkerställa att regelverket är teknikneutralt och uttryckligen inkluderar obemannade luftfartygssystem (UAS).
- Undvika överreglering som riskerar att hämma utvecklingen av drönbaserade vårdtransporter – särskilt i glesbygd och skärgård där behoven är som störst.

Vi hänvisar även till vårt särskilda yttrande om gränsöverskridande drönantransporter längre ned i detta dokument.

Avslutande kommentarer

Transportföretagen Flyg anser att utredningens förslag i stort är väl avvägda. Vi ser positivt på att det offentliga och privata samverkar för att förbättra hälso- och sjukvårdstransporter i Sverige och internationellt. Regelverket bör fortsatt främja effektivitet, flexibilitet och ansvarstagande hos operatörer, snarare än att skapa nya administrativa bördor.

Med vänlig hälsning

Fredrik Kämpfe

Branschchef

Transportföretagen Flyg

Särskilt yttrande: Gränsöverskridande drönartransporter

Transportföretagen Flyg vill särskilt lyfta vikten av att gränsöverskridande drönartransporter av läkemedel och levande organ inkluderas i det fortsatta lagstiftningsarbetet. Erfarenheter från bland annat det norsk-svenska samarbetet inom Green Flyway, där den första autonoma drönarflygningen över nationsgräns genomfördes mellan Funäsdalen och Valdalen, visar att tull- och regelverksfrågor utgör betydande hinder för fortsatt utveckling.

Vid nämnda testflygning krävdes omfattande koordinering mellan Avinor, LFV, Tullverket, Tollmyndigheten, Transportstyrelsen och andra aktörer. Den största utmaningen visade sig vara tullhanteringen – inte p.g.a. innehållet, utan för att det saknades regelverk för hur drönartransporter skulle hanteras tullmässigt. I vissa fall ville Tullverket förtulla hela drönaren snarare än dess nyttolast.

Denna problematik förväntas bli ännu mer komplex vid transport av läkemedel, särskilt narkotikaklassade preparat eller patientanpassade leveranser. Det finns också betydande skillnader i hur Sverige och Norge hanterar flygplanering och tullformaliteter.

Region Jämtland Härjedalen har idag ett vårdssamarbete över gränsen med Norge inom primärvården. I dagsläget pågår dessutom flera initiativ relaterade till beredskap och krisförmåga där drönartransporter kan spela en nyckelroll. Dessa erfarenheter visar på behovet av ett formaliserat regelverk för gränsöverskridande autonoma transporter med medicinskt innehåll, inklusive standardiserade tullrutiner och harmonisering av flygplanskrav mellan länderna.

För att drönartransporter ska kunna spela en roll i ett robust nordiskt hälso- och sjukvårdssamarbete bör dessa frågor prioriteras i det fortsatta lagstiftningsarbetet. Vi föreslår att regeringen, i samverkan med relevanta myndigheter, utreder en särskild modell för godkända medicinska gränsövergångar för autonoma luftfartyg, där både tull- och läkemedelshantering är reglerad på ett enhetligt, ändamålsenligt och säkert sätt.¹

---

¹ Information om forskningsprojektet AiRMOUR som ska stötta städer inför en effektiv och säker användning av drönare för akuta sjukvårdstransporter. <https://bransch.trafikverket.se/om-oss/aktuellt-for-dig-i-branschen3/aktuellt-for-dig-i-branschen/2024-01/ett-steg-narmare-akuta-sjukvardstransporter-med-dronare-i-stader/> Projektets hemsida: <https://airmour.eu/>